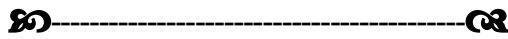

ยุวชนคุณธรรม : แนวทางลดปัจจัยเสี่ยงของชุมชนกระติง
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม*

VIRTUE YOUTH: GUIDELINES FOR REDUCING RISK FACTORS OF KRATING
COMMUNITY, AMPHAWA DISTRICT, SAMUT SONGKHRAM PROVINCE

พระครูพิศิษฐ์ไพโรจน์ (ประยูร นนทียะ), สมชาย ลำภู, พระมหากรุณา กิตติโสภณ,
พระปลัดระพิน พุทธิสาร, สุภัทรชัย สีสะใบ

Phrakhru Phisit Prachanat (Prayoon Nonthiyo), Somchai Lamphu,
Phramaha Krisada Kittisobhano, Phrapalad Rapin Bhuddhisaro, Suphatchai Sisabai

วัดอินทาราม จังหวัดสมุทรสงคราม

Wat Intharam, Samut Songkhram Province

E-mail: Krisada.sae@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่องยุวชนคุณธรรม : แนวทางลดปัจจัยเสี่ยงของชุมชนกระติงอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ใช้วิธีการเข้าร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เขียนนำเสนอในรูปแบบการสะท้อนคิด บันทึกสิ่งที่ได้พบในรูปแบบบทความวิชาการ

ผลการศึกษาพบว่า พระสงฆ์วัดอินทารามมีบทบาทในการเข้าไปส่งเสริมกิจกรรมยุวชนคุณธรรม โดยการจัดบรรพชาสามเณร เพื่อเป็นการฝึกหัด ขัดเกลา ปลูกเจตคติที่ดี ห่างไกลอบายมุข ให้เป็นต้นแบบในการรณรงค์ส่งเสริมการลดเหล้า ลดบุหรี่เพื่อสุขภาพ ระยะเวลา 3 วัน 3 คืน ในช่วงวันพ้อแห่งชาติ มีการส่งเสริมให้เยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงได้บรรพชาเป็นสามเณร เข้าไปทำกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการลดเหล้า ลดบุหรี่ ส่งเสริมให้เยาวชนมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน ด้วยการแจกสิ่งของเครื่องอุปโภค บริโภค จัดมอบทุนการศึกษา และทุนอาหารกลางวันโรงเรียนที่สามเณรมาบวชทั้ง 2 แห่ง เป็นปฏิสัมพันธ์และภูมิคุ้มกันด้านสุขภาวะ รณรงค์ส่งเสริมศีลกินได้ บวชเณรกินได้ ลดปัจจัยเสี่ยงการไม่กินเหล้าสูบบุหรี่ของคนในชุมชนกระติง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

คำสำคัญ: ยุวชนคุณธรรม; แนวทางลดปัจจัยเสี่ยง; ชุมชนกระติง

*Received March 15, 2021; Revised April 30, 2021; Accepted June 15, 2021

ABSTRACT

This article is part of a research on virtue youth: guidelines for reducing risk factors of Krating Community, Amphawa District, Samut Songkhram Province. Study on the using of participatory observation, interviews and a study of relevant papers and research. Write presentations in the form of reflecting, recording and recording what has been found in the form of academic articles

The results of the study showed that Monks of Wat Intharam play a role in promoting virtue youth activities by arranging the ordination of novices to be a practice, refining, cultivating, good belief, far away from intrigue to be a model for the campaign to promote the abstention of alcohol reduce smoking for health for 3 days and 3 nights during Father's Day. There is a promotion for youth which is a risk group, ordained as a novice to do a campaign to promote the reduction of alcohol and smoking. Encourage youth to interact with the community with distribution of consumer goods, Provide scholarships and a scholarship for school lunches where a novice came to ordain both schools. It is an interaction and immunity in health. Campaign to promote can eat principle (Sila), Novices (Samanera) to eat. Reduce the risk of alcohol smoking among people in the Krating community, Amphawa District, Samut Songkhram Province.

Keywords: Virtue Youth; Guidelines for Reducing Risk Factors; Krating Community

บทนำ

คณะนักวิจัยพร้อมคณะพระวิทยากร ภายใต้กิจกรรมโครงการบรรพชาสามเณรน้อยเกล้าถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ร่วมกับวัดอินทาราม จ.สมุทรสงคราม จัดโครงการอุปสมบท โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกุลบุตร ที่มีพร้อมความที่จะบวชเป็นพระภิกษุ และกลุ่มอายุน้อยกว่า 20 ปี ที่จะประสงค์บวชเป็นสามเณร โดยมีเป้าหมายการบวชเพื่อน้อมเกล้าถวายเป็นพระราชกุศล และเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งเป็นการปลูกฝังน้อง ๆ วยเรียนโดยใช้วิถีทางศาสนา คือการบรรพชาเป็นสามเณร โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียน (1) โรงเรียนวัดเสด็จสุทธาวาสธรรม (2) โรงเรียนถาวรวิทยา เป้าหมายเป็นเป็นกุลโฝ่ฝักอบรม ให้นักเรียน เยาวชน ผ่านวิถีสามเณร ผู้ใหญ่ ประชาชน ผ่านวิถีทางศาสนาในการลดปัจจัยเสี่ยง กรณีบวชเป็นพระหมายถึงกลุ่มผู้ใหญ่ โตแล้ว ก็ให้หยุดเล็ก เว้นระยะห่างโดยใช้การบวช เพื่อป้องกันด้านสุขภาพ อันจะเกิดจากเหล้าหรือบุหรี่ได้ ส่วนเด็กนักเรียน เยาวชน ลดปัจจัยเสี่ยง ฝักอบรม สร้างภาพจำเกี่ยวกับการบวชและวิถีทางศาสนา รวมไปถึงการบวชเนื่องในวันที่ 4 ธันวาคม 2563 ซึ่งเป็นการถวายเป็นพระราชกุศลอดีตบูรพ

กษัตริย์ไทยรัชกาลที่ 9 ที่ครองราชย์เป็นเวลานานในที่สุดของกษัตริย์ในระดับนานาชาติ แม้พระองค์จะได้เสด็จสวรรคตแล้ว ก็ได้มีการจัดกิจกรรมอันเนื่องด้วยพระองค์ท่าน อีกนัยหนึ่งเป็นการให้คำนิยมเรื่องการบวช ที่สัมพันธ์กับคำสอนทางพระพุทธศาสนาว่าด้วยความกตัญญูรู้คุณคน นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายเป็นการบวชเพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนได้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นรูปแบบการส่งเสริมลดปัจจัยเสี่ยง เหล้า บุหรี่ สิ่งเสพติด การพนัน เกมส์ และอื่น ๆ โดยใช้วิถีและกลไกทางศาสนา การลงพื้นที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อร่วมพิธีการบรรพชาอุปสมบทในครั้งนี้ จึงนับเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยรวมทั้งเป็นกลไกขับเคลื่อนลดปัจจัยเสี่ยงโดยวิถีทางศาสนาโดยกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชน จากนั้นถอดองค์ความรู้เป็นต้นแบบ เป็นแบบอย่าง ส่งต่อให้กับชุมชนอื่น ๆ ในการสร้างการตระหนักรู้ สร้างภูมิคุ้มกันให้สอดคล้องกับช่วงวัย รวมทั้งเป็นการส่งเสริมสุขภาวะในองค์กร ลดปัจจัยเสี่ยงจากเหล้า บุหรี่ และสิ่งอื่น ๆ ทั้งปลูกฝังแต่เด็ก พร้อมรณรงค์ให้ผู้ใหญ่ วิทยากร ได้เห็นความสำคัญร่วมกับวิถีทางศาสนาที่จัดดำเนินการขึ้น ซึ่งได้มีการนำเสนอไปร่วมรณรงค์ในชุมชน ถิ่นแผ่นดินป่าประชาสัมพันธ์ แจกถุงยังชีพกับทางวัด พร้อมนำกิจกรรมนี้ตั้งแต่บวชจนจบโครงการไปทำสื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์ส่งเสริมในสื่อสาธารณะ และชุมชนอื่น ๆ ด้วย ซึ่งในการเขียนเป็นความเรียงนี้จะได้นำเสนอแบ่งปันเป็นการถอดบทเรียนจากพื้นที่จากกิจกรรมส่วนนี้เป็นลำดับต่อไป

การลดปัจจัยเสี่ยงกับวิถีทางศาสนาในสังคมไทย

ในงานวิจัยเรื่อง **วิธีการสร้างแรงจูงใจในการบรรพชาเป็นสามเณรในสังคมไทย** (พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมฺุณี (ธีรเนตร) และธวัช หอมทวนลม, 2561) ที่การบวชมีผลต่อการสร้างแรงจูงใจและจริยธรรมเชิงคาดหวังในสามเณรผู้บวชให้เป็นไปตามกรอบของศีลและวินัย หรืออีกความหมายคือเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงในเด็กหรือเยาวชนผ่านกระบวนการทางศาสนาได้ ในงานวิจัยเรื่อง **การพัฒนาจริยธรรมนักเรียนโดยอาศัยกระบวนการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น** (ธีระศักดิ์ บึงมูม, 2558) ที่เสนอว่า การอบรมสั่งสอนเป็นหลักทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและแบบอย่างการประพฤติปฏิบัติของพระสงฆ์ ซึ่งมีพระวิทยากร สามเณรพี่เลี้ยง ในระยะเวลาที่อยู่ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการมีสัมมาคารวะรวม วิจัยเรื่อง **ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสามเณรช่อสะอาด** (พระบารมี นนทธมฺมิโก, พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, 2562) ที่เสนอผลการศึกษาว่า การจัดโครงการบรรพชาสามเณรช่อสะอาด สามารถช่วยพัฒนาเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันปัญหาต่างๆ และสามารถตอบโจทย์คุณลักษณะเยาวชนที่ดีของชุมชน สังคม และประเทศชาติได้ ในงานวิจัยเรื่อง **วิธีการสร้างแรงจูงใจในการบรรพชาเป็นสามเณรในสังคมไทย** (พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมฺุณี (ธีรเนตร) และธวัช หอมทวนลม, 2561) ที่มีเป้าหมายเพื่อศึกษาวิธีสร้างแรงจูงใจในการบรรพชาเป็นสามเณรในสังคมไทยรวมทั้งวิธีการกล่อมเกลากการ

ดูแลให้การศึกษา ในงานวิจัยเรื่อง **การพัฒนาจริยธรรมนักเรียนโดยอาศัยกระบวนการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น** (ธีระศักดิ์ บึงมุ่ม, 2558) ที่ให้ผลวิจัยว่าการสร้างความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้บวชเกิดจากการอบรมสั่งสอนเป็นหลักทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและแบบอย่างการประพฤติปฏิบัติของพระสงฆ์ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสมาคมคารวะ เป็นต้น หรือในงานศึกษาเรื่อง **ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสามเณรช่อสะอาด** (พระบารมี นนทธมมิโก และพระมหาธรรมา ธมฺมาโส, 2562) ที่ให้ผลการศึกษาว่า โครงการบรรพชาสามเณรช่อสะอาดสามารถช่วยพัฒนาเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันปัญหาต่างๆ และสามารถตอบโจทย์คุณลักษณะเยาวชนที่ดีของชุมชน สังคม และประเทศชาติได้ หรือในงานวิจัยเรื่อง **กระบวนการพัฒนาการสร้างสรรค์เสริมสุขภาพสามเณรโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์** (พระชินภัทร ชินภทโท และคณะ, 2556) ที่สะท้อนถึงสุขภาวะของสามเณรผ่านการบวช โดยมีการทดลองส่งเสริมเกี่ยวกับสุขภาพที่เน้นกระบวนการที่สำคัญในการเพิ่มความสามารถในการควบคุมและปรับปรุงสุขภาพตนเอง พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพสามเณรอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องรวมถึงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพของสามเณร

นอกจากนี้ในงานวิจัยอีกหลายฉบับเช่น **ปัจจัยทางจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อพฤติกรรมการปรับตัวของสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี** (พระนิพนธ์ โกวิท (แลเชอะ) และคณะ, 2562) **การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธศาสนทายาทให้ยั่งยืน** (พระมหาบุญศรี ญาณวุฑฺโฒ, 2555) **รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตไทยในประเทศอินเดีย** (บุญร่วม คำเมืองแสน และคณะ, 2560) โดยแนวทางของงานวิจัยทั้งหมดใช้วิธีการผ่านการพัฒนาเยาวชนเด็กในรูปแบบของการบวช หรือบรรพชาสามเณรโดยมีเป้าหมายว่าจะเป็นช่องทางในการพัฒนาปลูกฝังจริยธรรม รวมไปถึงการลดปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับเด็กในช่วงเว้นจากการเรียนในช่วงปิดเทอมด้วยการจัดกิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน แนวคิดนี้นัยหนึ่งจึงเป็นแนวทางของวัดอินทาราม ผู้จัดโครงการร่วมกับโรงเรียน ที่มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้น เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงและเป็นการลดเงื่อนไขแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้น

ในส่วนของวัดอินทาราม ได้สร้างกลไก เช่น ส่งเสริมการให้โครงการอาหารกลางวัน การให้ทุนการศึกษาแก่ผู้บรรพชาเป็นสามเณรและเข้าร่วมโครงการลดปัจจัยเสี่ยง นัยหนึ่งเป็นวิธีวิทยาทางจิตวิทยาที่สร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นเป็นกลไกหรือวิธีการที่สำคัญและนำไปสู่การขับเคลื่อนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ซึ่งวิธีการดังกล่าวปรากฏเป็นแบบอย่างของวัดนิมมานรดีด้วย ดังปรากฏในงานวิจัยเรื่อง **บทบาทพระเทพสุธี (สมควร ปิยสีโล) เจ้าคณะภาค 14 เจ้าอาวาสวัดนิมมานรดี กับงานพัฒนาเด็กและเยาวชน** (พระมหาจิรศักดิ์ คำสายและวรรณวีร์ บุญคุ้ม, 2561) ที่สะท้อนผลเป็นวิธีการในการพัฒนาเยาวชนเด็ก นัยหนึ่งเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงด้วยวิธีการ มอบทุนสนับสนุนโรงเรียนเพื่อการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนิน

นโยบายในชื่อ “ให้ธรรม ให้ทุน” และจัดกิจกรรมโครงการบรรพชาสามเณรและบวชนกข้ามจากริณีภาคฤดูร้อน การเข้าค่ายพุทธบุตรเป็นประจำทุกปี ผลที่เกิดขึ้นต่อชุมชน คือ การให้ความช่วยเหลือด้านปัจจัยพื้นฐานของคนในชุมชน การให้ทาน เช่น โครงการแจกข้าวสารทุกเดือน โครงการเยี่ยมบ้านพระภิกษุสามเณรวัดนิมมานรดี โดยจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือครอบครัว ใช้หลักการทำให้คนเกิดศรัทธาและมีความเชื่อมั่นในสิ่งที่หลวงพ่อกำทำ ทั้งยังประสานความร่วมมือไปยังชุมชน วัด โรงเรียน และหน่วยงานราชการ หรือ “บวร” ในการพัฒนาชุมชนวัดนิมมานรดี ดังนั้น วัดอินทารามจัดบรรพชาอุปสมบทน้อมเกล้าถวายเป็นพระราชกุศล และเจาะจงไปยังการบวชสามเณรเพื่อเป็นกลไกลดเสี่ยงนั้น มีความหมายเป็นการจัดการหรือรณรงค์เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนระหว่างวัด ชุมชน เยาวชน โรงเรียน ครู โดยการบรรพชาบวชสามเณรตามวิถีทางพุทธศาสนา ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นวิธีการ เป็นทางเลือกในการสร้างภูมิคุ้มกัน ปลุกกุศลเจตคติ ให้ค่านิยมที่ถูกต้องสอดคล้องกับช่วยวัย ห่างไกลเหล้าบุหรี่ ลดปัจจัยเสี่ยงให้สอดคล้องกับช่วงของวัย ดังมีผลเชิงประจักษ์ยืนยันเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการบรรพชาสามเณรในสังคมไทย ที่มีเป้าหมายเป็น การพัฒนาและปลุกเจตคติ ขัดเกลา ลดปัจจัยเสี่ยงทางสังคมดังปรากฏ

ภาพที่ 1 ภาพกิจกรรมที่เนื่องด้วยการส่งเสริมวิถีทางศาสนาเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในชุมชนคลองกระทิง จังหวัดสมุทรสงคราม
ที่มา: ผู้เขียน (2563)

จากภาพ 1 วัดอินทารามใช้วิถีของวัดและทุนทางสังคมในพระพุทธศาสนา “บรรพชา” เป็นกลไกในการลดปัจจัยเสี่ยงที่สอดคล้องกับช่วงของวัย อธิบายได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การสร้างพื้นที่เฉพาะต่อเยาวชนนักเรียนที่เข้ามาบรรพชาเป็นสามเณร ถือนิสสัย บิณฑบาต ไหว้พระ สวดมนต์ จิตอาสาช่วยงานกิจกรรมของวัด และอีกความหมายสร้างจิตสำนึกเชิงตระหนักรู้ปลุกฝัง โดยผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติการโดยคณะพระวิทยากรอบรมโครงการค่ายคุณธรรม การบรรพชาสามเณร และอุปสมบทพระที่วัดอินทาราม กลุ่มประชากรผู้เข้าร่วมอบรมเป็นสมาชิกในชุมชนเอง และเป็นนักเรียนจากโรงเรียนถาวรวินทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชน ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กนักเรียนที่ด้อยโอกาส และมีพฤติกรรมเสี่ยง และโรงเรียนวัดเสด็จสุทิวาวิทยานุสรณ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนใกล้วัดอยู่ในความอุปถัมภ์ของวัดอินทาราม ทั้ง 2 โรงเรียน ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับทางวัด โดยนักเรียนได้เข้ามาบวชเป็นสามเณร ผูกหัด ขัดเกลาตามวิถีทางศาสนา ตามกลไกทางพระพุทธศาสนา การไหว้พระ สวดมนต์ ตามหลักของศีล และการอบรม โดยที่เน้นการให้เห็น

คุณค่าของการบวช การถือศีล และวินัย ซึ่งเป็นวินัยในเชิงปฏิบัติ (ศีล) เพื่อให้ผู้เข้ารับการบรรพชา ได้มีวินัยทางสังคม รับผิดชอบต่อส่วนรวม มีจิตสาธารณะ และเห็นความสำคัญของสมาชิกร่วมสังคมผ่าน “ลดปัจจัยเสี่ยง” ไม่เบียดเบียนตนเอง (ปาณติบาท) ด้วยสิ่งเสพติดหรือสุราบุหรี ไม่เบียดเบียนคนอื่น ๆ หากแม้เรามีพฤติกรรมเสี่ยงเป็นผู้เสพ ต้มเหล้าสูบบุหรี่จนกลายเป็นผู้เบียดเบียนคนอื่นด้านสุขภาวะทางจิต ความคิด และสุขภาพทางกาย ดังนั้นการบวชสามเณรจึงมีความหมายเป็นฝึกหัดการมีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบต่อที่จะเป็นผู้มีวินัยทางสังคม ทั้งหมดเป็นความคาดหวังว่าเขาเหล่านั้นจะได้มีจริยธรรมทางศาสนา และมีวินัยเชิงสังคมในการอยู่ร่วมกัน

ตาราง 1 แนวทางลดเสี่ยงวิถีทางศาสนา และความคาดหวังจากการลดปัจจัยเสี่ยง

แนวทางลดเสี่ยงวิถีทางศาสนา	ความคาดหวัง	การลดปัจจัยเสี่ยง
1) การบรรพชา ปิณฑบาต สวดมนต์ เยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ แจกเครื่องอุปโภค บริโภค ผู้ป่วยติดเตียง การรณรงค์เรื่องเหล้าบุหรีในโรงเรียน ชุมชน ในภาพลักษณ์ของสามเณร 2) อุปสมบท บวชพระลดปัจจัยเสี่ยง 3) การปฏิบัติตามหลักศีล 5 ตามกรอบโครงการหมู่บ้านศีล 5 4) รณรงค์ผ่านวิถีทางศาสนา บุญพิธี ศาสนพิธี วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 5) การดำเนินการโดยวัดอินทาราม คณะสงฆ์วัดอินทาราม คณะนักวิจัย คณะวิทยากร ชุมชน/วัด/โรงเรียน ภาครัฐเครือข่าย	1) พฤติกรรมจริยธรรมเชิงสังคมในเรื่องจริยธรรมทางศาสนา 2) พฤติกรรมเชิงสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงจากเหล้าบุหรี และสิ่งเสพติดอื่น ๆ 3) พฤติกรรมความมีวินัยทางสังคม ศีล จริยธรรมจากการบวชสามเณร 4) จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมผ่านกิจกรรมเยี่ยมบ้าน เยี่ยมผู้ป่วย เยี่ยมผู้สูงอายุ 5) การสร้างภูมิคุ้มกัน หรือความคิดเชิงเปรียบเทียบ “ศีลธรรม-พฤติกรรม” 6) อบรมสร้างแรงจูงใจที่แตกต่างกันเพื่อเป้าหมายในการทำให้นักเรียน เยาวชนในชุมชน ได้มีการเปรียบเทียบระหว่าง “ชาวด้า-ดีไม่ดี”	(ศีล-วินัย) ลดปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งเสพติด มึนเมา ผ่านการห้ามเว้นสุรามัย (ศีลข้อ 5) ลดปัจจัยเสี่ยงจากการทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรงต่อกันหรือสมาชิกรอบข้าง (ศีลข้อ 1) การส่งเสริมให้เกิดความรักในครอบครัว (ศีลข้อ 3) จะทำให้นักเรียนและเยาวชนเห็นความสำคัญในตนเอง ใช้ความรู้ที่ได้รับอย่างถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้องว่าเหล้าบุหรีสิ่งเสพติดไม่ดี (ศีลข้อ 4) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด (ศีลข้อ 5) พัฒนาเจตคติที่ดีไปสู่การประพฤติสุจริต ตัดช่องการได้มาที่ถูกต้องตามครรลองดังกรณีบวชสามเณรแล้วได้ทุนการศึกษา (ศีลข้อ 2)

การรณรงค์ลดปัจจัยเสี่ยงผ่านวิถีทางศาสนาและวิถีชาวพุทธ

จากการลงพื้นที่ร่วมสังเกตการณ์และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมรณรงค์ลดปัจจัยเสี่ยงจากเหล้าบุหรีโดยวิถีทางศาสนา การเข้าไปส่งเสริมบทบาทของวัดซึ่งทำงานอยู่แล้วในเชิงศาสนาและชุมชน มาเป็นบทบาทร่วมเน้นเฉพาะเรื่องเหล้าบุหรีมากขึ้นเพื่อให้ตระหนักจนเลิกหรือเว้นขาด

รวมทั้งเข้าไปมีบทบาทในการเข้าไปกำกับตามเกณฑ์ทางศีลธรรมของสังคม ในการรณรงค์เฉพาะในเรื่องการลดเหล้า ลดบุหรี่ หรือการยุติเรื่องเหล้าบุหรี่ไม่ให้เกิดขึ้น โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนให้เป็นส่วนนำ และส่วนสำคัญภายใต้แนวทาง บ้านก็ใส่ใจ ดูแลสอดส่อง (บ้าน) โรงเรียนก็ขัดเกลา ให้ความรู้ ดูแล พัฒนา ส่งเสริม ให้กำลังใจ (โรงเรียน) และวัดก็เป็นส่วนสำคัญสนับสนุนเปิดพื้นที่ให้ (วัด) ใช้วิถีทางศาสนาเป็นกลไกขับเคลื่อนขัดเกลาพัฒนา ด้วยวัดมีทุนทางสังคม มีทุนพลังสนับสนุนทางสังคมทั้งทุนทางความเชื่อและทุนทางวัตถุ และที่สำคัญจริยธรรมทางศาสนาเป็นฐานสำคัญทำให้เกิดพลัง “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องจึงได้เข้ามาเป็นกลไกสนับสนุนขับเคลื่อนกิจกรรมลดปัจจัยเสี่ยง ที่วัดอินทาราม จ.สมุทรสงคราม ในระหว่างวันที่ 4-7 ธันวาคม 2563 ซึ่งจะได้นำเสนอให้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันต่อไป

การที่คณะนักวิจัย คณะสงฆ์ในเขตอำเภอ คณะสงฆ์วัดอินทาราม ชุมชน โรงเรียน ได้ร่วมจัดกิจกรรมบรรพชาสามเณร เพื่อลดปัจจัยเสี่ยง ได้ร่วมกับชุมชน ภายใต้กรอบคิด “พลังบวร” บ้าน-วัด-โรงเรียน-ชุมชน-รัฐ” ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมที่มีเป้าหมายเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในชุมชน เป็นกลุ่มเสี่ยง และคาดว่าจะจะเป็นพลังของอนาคต ที่จะต้องเป็นคนรุ่นใหม่ การจัดการโดยใช้ทุนทางสังคม คือวัด พระสงฆ์ บุญประเพณี และวิถีทางศาสนาเป็นกลไกขับเคลื่อน สร้างแบบในใจหล่อหลอมให้เยาวชน นักเรียนกลุ่มทดลองจากทั้งสองโรงเรียนตามได้เห็นความสำคัญ กระทำตาม จนกลายเป็นพลังขับเคลื่อนที่เป็นหัวใจของการลดปัจจัยเสี่ยงตามแนวปฏิบัติคาดหวังนี้

ภาพที่ 2 ภาพกิจกรรมที่เนื่องด้วยการส่งเสริมวิถีทางศาสนาเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในชุมชนคลองกระทิง จังหวัดสมุทรสงคราม
ที่มา: ผู้เขียน (2563)

ภาพที่ 2 สามเณรกับแนวทางลดปัจจัยเสี่ยงจากพระพุทธศาสนา โดยการจัดบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน หลังเสร็จกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ จากนั้นบิณฑบาต ซึ่งเป็นการฝึกหัดการเรียนรู้ประหนึ่งเป็นการศึกษาชุมชนผ่านการเดิน และการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณี ที่เรียกว่าทำบุญใส่บาตรในตอนเช้า ทำให้สามเณรเข้าใจคำว่าให้และรับ หรือมีภาพจำ จากนั้นมีการเรียนหนังสือตามช่วงวัย แนะนำ เรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ศีล วัตร ปฏิบัติ การกินอยู่

รวมทั้งกิจกรรมพาเยี่ยมบ้าน เยี่ยมชุมชน โดยมีเครื่องอุปโภค บริโภค ถูยั้งชีพ จัดมอบให้กับผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง ในสถานการณ์โควิด โดยหลวงพ่อด่าง นนทียโฮ หลวงพี่เอกลักษณ์ และคณะสงฆ์วัดอินทารามเป็นแกนนำขับเคลื่อน โดยเข้าไปร่วมและดำเนินการร่วมกันภายใต้กรอบการให้ (ทาน) ช่วยเหลือ แบ่งปัน (สาธารณสงเคราะห์-โครงการหมู่บ้านศีล 5) และการรณรงค์ “เลิกเหล้า - บุหรี่” ไปพร้อมกันในคราวเดียวกัน ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน ระหว่างสมาชิกในชุมชน สามเณรที่มีฐานมาจากโรงเรียน และวัดพระสงฆ์ ซึ่งกลายเป็นการเรียนรู้ร่วมจากการปฏิบัติหรือเพื่อร่วมปฏิบัติด้วยกัน

การรณรงค์ลดปัจจัยเสี่ยงจากเหล้าบุหรี่ผ่านเยาวชน

โครงการได้มีการดำเนินกิจกรรม (1) นำนักเรียนจากโรงเรียนท่าเสาดีจสุทิวิทยานุสรณ์ และโรงเรียนถาวรวินยา โดยเป็นนักเรียนที่เป็นเครือข่ายของวัดอินทาราม ได้เข้าร่วมบรรพชา สามเณรภาคฤดูร้อน โดยมีเป้าหมายเป็นการพัฒนาตัวนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ตามกรอบของศาสนา จริยธรรมทางสังคม ความรับผิดชอบ สร้างการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับช่วงวัยและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัย พร้อมกับใช้ภาพลักษณ์การบวชเป็นเป็นช่องทางในการสื่อสาร นำภาพลักษณ์ของสามเณร กับนักเรียนในการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการ “ลดปัจจัยเสี่ยง” ในองค์กรวม เป็นการสื่อสารภาพจำหรือสร้างภาพจำสำหรับนักเรียนโดยตรง (2) สามเณรที่เข้าร่วมโครงการบรรพชาได้ฝึกปฏิบัติ ให้เป็นผู้มีวินัยทางศาสนา (ศีลบวช) การทำวัตร สวดมนต์ การบิณฑบาต เป็นการฝึกการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายให้มีวินัยทางสังคม (กิจวัตร) รับผิดชอบต่อตัวเองในกิจที่กำหนดร่วมกับสมาชิกอื่น ๆ ในวัด และนำสิ่งที่ได้ระหว่างบวช ได้ไปเป็นวินัยในการรับผิดชอบต่อตัวเอง ให้รับผิดชอบต่อส่วนรวม ไม่กินเหล้า สูบบุหรี่ ช่วยเหลือผู้อื่น (วินัยทางสังคม) (3) สามเณรที่เข้าร่วมโครงการได้ฝึกปฏิบัติตามกรอบทางศาสนาแล้ว ได้เข้าร่วมกิจกรรมเยี่ยมบ้าน รณรงค์ส่งเสริม นำสามเณรที่เข้าร่วมบวชในโครงการทำกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมให้เกิดจิตอาสา จิตสาธารณะ ช่วยเหลือผู้อื่นภายใต้แนวคิดความเอื้ออาทร มีน้ำใจ แบ่งปันต่อผู้อื่นและสังคม (วินัยทางสังคม) (4) การนำน้องสามเณรกลับไปยังเรียนที่น้องสามเณรได้เรียนอยู่ คือ โรงเรียนเสด็จสุทิวิทยานุสรณ์ และโรงเรียนถาวรวินยา เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างครู นักเรียน พระสงฆ์ เป็นกิจกรรมไหว้พระ สวดมนต์ พระพุทธธรรมะสั้น ๆ สอดคล้องกับช่วงวัย พาเพื่อนเณรมาเยี่ยมเพื่อนยูชนในโรงเรียน แจกทุนการศึกษา สนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน โดยกิจกรรมที่ดำเนินการคาดหวังว่าจะทำให้นักเรียนมีภาพจำว่าเพื่อนไปบวชสามเณร หลวงพ่อด่างมอบทุนอาหารกลางวันให้เขาทั้งโรงเรียน หลวงพ่อด่างมอบทุนการศึกษาเป็นทุนเสื้อผ้า รองเท้าแก่ผู้บวชสามเณร ทำให้นักเรียนมีภาพจำต่อการให้ (ทาน) การรับ (ปฏิบัติ) ภายใต้กรอบทางศาสนาเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน (5) การรณรงค์ส่งต่อร่วมกับโรงเรียนและนักเรียนซึ่งเป็นภาพน้องสามเณรถือป้ายงดเหล้า งดบุหรี่ในโรงเรียนที่น้องสามเณรศึกษาเรียนอยู่ ตามภาพที่ 3 ผลได้เชิงประจักษ์ คือ (ก) นักเรียนในฐานะเยาวชนได้เห็นภาพและ

เห็นว่าเหล้าบหรี่ เป็นสิ่งต้องห้าม หรือไม่พึงเกี่ยวข้อง เหมือนเป็นการปลูกจิตสำนึกขั้นต้น ปลูกเจตคติต่อพิษภัยทำให้นักเรียนมีภาพจำต่อพิษภัยของเหล้าบหรี่ (ข) ปลูกจิตสำนึกภาพจำต่อพระพุทธศาสนา พระภิกษุสงฆ์ และความเกื้อกูลภายใต้การให้และการสละเคราะห์ รวมทั้งต้องมีวินัยในตนเอง วินัยทางสังคม ภายใต้ศีล (5) หรือต้องมีศีลในแบบศาสนา เป็นต้น

ภาพที่ 3 การนำนักเรียนจากโรงเรียนเสด็จสุทธิติพยยานุสรณ์ และโรงเรียนถาวรวินยา และนำสามเณรไปรณรงค์ส่งเสริมภายในโรงเรียน เป็นภาพจำสำหรับนักเรียน ผ่านการส่งเสริมวิถีทางศาสนาเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในชุมชนคลองกระทิง จังหวัดสมุทรสงคราม

ที่มา: ผู้เขียน (2563)

จากภาพที่ 1-3 มีความหมายเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงด้วยวิถีทางศาสนา อันหมายถึง ใช้วิธีการทางพระพุทธศาสนาเป็นช่องทางสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็ก และเยาวชนได้มีศักยภาพในการดูแลตัวเอง ปกป้องตัวเอง ผ่านอารมณ์ความรู้สึกที่รู้จักยับยั้งชั่งใจ รวมไปถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชน ที่จะเป็นวัยที่ต้องมีพัฒนาการและอาจนำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยงด้วยวัยอยากรู้อยากรู้ ดังนั้นการบรรพชาสามเณร เป้าหมายเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เพื่อเป็นการฝึกหัดขัดเกลา และเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในตัวเองให้กับนักเรียนและเยาวชนย่อมเป็นกลไกของการทดลองเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เป็นมาตรการในการสร้างกลไกเข้าไปขับเคลื่อนเพื่อให้นักเรียนเยาวชนได้เห็นและตระหนัก ทั้งสะท้อนถอดผลจากการทดลองปฏิบัติไปสู่การลงมือและการออกแบบหรือขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ ต่อได้ภายใต้กรอบเยาวชน นักเรียน และกลไกทางศาสนา เพื่อการป้องกันความเสี่ยงอันจะพึงเกิดขึ้นสำหรับเด็กและนักเรียน นอกจากนี้เมื่อนักเรียนเยาวชน สามารถปกป้องตนเองได้ ผ่านการอบรมแล้ว ยังได้มีส่วนร่วมเป็นปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม ด้วยการเยี่ยมชุมชน และส่งเสริมการรณรงค์ในชุมชน เยี่ยมโรงเรียน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน ใช้ภาพส่งภาพสื่อสารภาพลักษณ์เป็นการกระตุ้นรณรงค์อีกช่องทางหนึ่งส่งต่อสู่สาธารณะ สร้างการรับรู้ในแบบรณรงค์ผ่านสื่อลดปัจจัยเสี่ยงอีกช่องทางหนึ่งได้

การรณรงค์ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน

การรณรงค์ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เป็นการสร้างกิจกรรมที่นอกเหนือจากการ บินชบาตเยี่ยมบ้าน ในภาคกลางวันได้มีการนำพาสมาณเณรเยี่ยมบ้าน เยี่ยมชุมชน ได้เห็นชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมโครงการที่มีเป้าหมายลดปัจจัยเสี่ยงในชุมชนคลองกะทิง ด้วยมองว่า นักเรียนในโรงเรียน ที่มาบวชเป็นสามเณรพึงได้ซึมซับวิถีทางศาสนาเชิงประจักษ์ และร่วมปฏิบัติ และส่งเสริมให้เขาเหล่านั้นมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนในฐานะที่เขาเป็นสมาชิกคนหนึ่งคนหนึ่งในชุมชน ร่วมกับชุมชนทำกิจกรรมร่วมกัน นับหนึ่งเป็นการค้ายันซึ่งกันและกัน ภายใต้กรอบของ “บ้าน” ชุมชน โดยมีพระสงฆ์ สามเณร ตัวแทนฝ่ายวัด และโรงเรียน นักเรียน ตัวแทนฝ่ายการศึกษา (รัฐ) ได้มีปฏิสัมพันธ์ในการทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน

ภาพที่ 4 ภาพกิจกรรมที่เนื่องด้วยการส่งเสริมวิถีทางศาสนาเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในชุมชนคลองกะทิง จังหวัดสมุทรสงคราม
ที่มา: ผู้เขียน (2563)

จากภาพ 4 การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชน วัด และสามเณรผู้เข้าร่วมโครงการ ภาพผู้สูงอายุที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน ได้รับการดูแลจากลูกหลานตามหลักกตัญญูตา การให้อุปการะคืนกลับต่อบุพพการี (สามเณรได้เรียนรู้ บุตรหลานพึงปฏิบัติ ดูแลต่อพ่อแม่ ปู่ย่า ตา ยาย/ผู้สูงอายุ) สามเณรได้ถือปายไปรณรงค์ส่งเสริมให้เกิดการลดปัจจัยเสี่ยง โดยมีภาพลักษณ์ของสามเณรที่เป็นนักบวชในพระพุทธศาสนา ไปด้วยเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชน เพื่อให้การช่วยเหลือชุมชน รวมทั้งเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกัน ภายใต้กรอบ บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน พระสงฆ์และผู้นำชุมชน โดยมีผู้ใหญ่บ้านคลองกะทิง พาไปแต่ละบ้านตามทีสำรวจพบว่าลูกหลานไม่มี หรือมีแต่มีความยากลำบาก เป็นผู้สูงอายุ เป็นผู้ป่วยติดเตียงบ้าง แต่สิ่งที่เห็นหัวใจสำคัญคือสามเณรที่บวชในกิจกรรมโครงการได้สร้างภาพจำในใจ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการให้ (ทาน) และการรับ (ปฏิบัติ) ว่าควรให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในยามยาก อันจะมีผลเป็นพฤติกรรมจิตจริยธรรมเอื้ออาทร เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม

การทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ฝึกให้ (ทาน) และรับ (ปฏิบัติ) สำหรับน้องนักเรียน โดยการนำอาหารที่น้อง ๆ บิณฑบาตมา ที่มีความหมายว่าการให้ของญาติโยมในตอนบิณฑบาต เพราะเขาศรัทธาในพระพุทธศาสนา ศรัทธาในความเป็นผู้มีศีลวินัย ในแบบอย่างของพระและสามเณร อาหารส่วนหนึ่งที่น้องสามเณรบิณฑบาตมาให้ความรู้แก่สามเณรเชิงปฏิบัติว่า อาหารที่ได้รับมา (เมื่อต้องเป็นผู้ให้) ต่อชีวิตคนอื่นได้อีก โดยเฉพาะผู้สูงอายุ และผู้ป่วยติดเตียง ทำให้สามเณร ซึ่งเป็นทั้งนักเรียน เป็นเยาวชน และเป็นกลุ่มเสี่ยง ได้ตระหนักถึงการให้ และการรับ ซึ่งจะได้ความเอื้ออาทร เห็นความสำคัญของการให้ รับ และเสียสละแบ่งปันเป็นจิตอาสา จิตสาธารณะได้ ดังนั้นการสร้างภูมิคุ้มกัน การสร้างภาวะตระหนักหรือการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ทางวัด และทางคณะวิทยากรได้จัดทำขึ้นจึงมีเป้าหมายเป็นการเรียนรู้ ผ่านการเข้าไปในพื้นที่จริง ทำให้เกิดการเปรียบเทียบ และให้ความสำคัญกับเยาวชน เพื่อเป็นเยาวชนคุณธรรมในเด็ก สร้างให้เขามีความภาคภูมิใจในตัวเอง ต่อการเป็นเยาวชนที่ดี มีภูมิคุ้มกันในตัวเองด้วยเช่นกัน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ สามเณรเมื่อวาน (บวช) ได้กลายเป็นนักเรียน (สิก) ที่คืนกลับโรงเรียน สิ่งที่เห็นคือการประสานหยอกล้อแบบเพื่อนด้วยกัน (เพื่อนกลับมาแล้ว) หลังจากเพื่อนไปบวชเป็นสามเณร มีภาพจำร่วมกันต่อกิจกรรมที่จัดทำขึ้น โดยมีการเข้าไปรณรงค์ส่งเสริมปัจจัยเสี่ยงร่วมกันภายในโรงเรียน “ภาพหนึ่งภาพมีค่าเท่ากับคำสอนร้อยพันคำ” เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้มีภาพจำแบบอย่างที่ดี ได้มีภูมิคุ้มกัน ลดปัจจัยเสี่ยงอันจะไม่พียงเกิดกับนักเรียนยุวชนเหล่านั้น

ภาพที่ 5 หลวงพ่อแดง นนทิโย แจกทุนสร้างแรงจูงใจต่อการบวชที่โรงเรียนถาวรวินวิทยา ภาพกิจกรรมที่เนื่องด้วยการส่งเสริมวิถีทางศาสนาเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในชุมชนคลองกระทิง จังหวัด

สมุทรสงคราม

ที่มา: ผู้เขียน (2563)

ภาพที่ 6 ปฏิสัมพันธ์ปลูกจิตภาพจำให้นักเรียนเยาวชน วัดเลี้ยงช้างกลางวัน เพื่อนสีกแล้วกินข้าวร่วมกัน ภาพกิจกรรมที่เนื่องด้วยการส่งเสริมวิถีทางศาสนาเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในชุมชนคลองกระทิง จังหวัดสมุทรสงคราม
ที่มา: ผู้เขียน (2563)

ภาพ 5-6 การสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับสามเณรที่เข้ามาบรรพชาในโครงการของวัดอินทาราม ทางวัดได้จัดมอบเงินขวัญถุง เป็นทุนเสื้อผ้า เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ โดยสร้างแรงจูงใจว่าใครไปบวชที่วัดอินทาราม ทั้งสามเณรและถือศีลชุดขาวกรณีเป็นเด็กนักเรียนหญิงจะมีทุนเสื้อผ้ารองเท้าให้ ซึ่งนัยหนึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักเรียนเห็นว่าเงินสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำความดี หรือเข้าสู่กิจกรรมลดปัจจัยเสี่ยงได้ โดยมีการจัดมอบให้ทั้ง 2 โรงเรียน (โรงเรียนถาวรวิทยา/โรงเรียนท่าเสด็จ) รวมทั้งเมื่อเสร็จกิจกรรมสามเณรลาสิกขาได้ส่งมอบนักเรียนคืนสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในโรงเรียนและนักเรียนรวมทั้งเลี้ยงอาหารกลางวันเป็นการปลูกฝังทัศนคติและสร้างแรงจูงใจเชิงบวกแก่นักเรียนและเพื่อนนักเรียนร่วมโรงเรียนด้วย

จากภาพ 4-6 เป็นภาพที่สามเณรเมื่อได้บวชแล้ว ได้ทำกิจกรรมเชิงชุมชน ที่เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัดกับศาสนา เช่น การบิณฑบาตตอนเช้า ซึ่งชาวพุทธได้มีโอกาสร่วมใส่บาตรทำหน้าที่ชาวพุทธถวายอาหารบิณฑบาต เป็นอาหารทานสนับสนุนอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา เด็กเยาวชนที่บวชเป็นสามเณรได้ศึกษาวิถีทางศาสนา ประเพณีของชาวพุทธด้วยสายตาเชิงประจักษ์เป็นปฏิสัมพันธ์สองวัยระหว่างเยาวชน สามเณร ในฐานะชาวพุทธ เป็นศาสนทายาท กับคนรุ่นใหญ่ของชุมชน การที่สามเณรได้ไปทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในโรงเรียนที่มีความหมายเป็นปฏิสัมพันธ์ภาพจำระหว่างเพื่อนว่าบวชเณรได้รับทุนสนับสนุนการศึกษา หรืออื่น ๆ ที่เป็นภาพจำ ทำให้เกิดการสื่อสารทางบวก รวมทั้งสามเณรได้ถือป้ายณรงค์เยี่ยมบ้าน ประชาสัมพันธ์ (ก) ทำให้เกิดภาพจำว่าสามเณรมาบิณฑบาตขอให้เลิกเหล้าเลิกบุหรี่ บิณฑบาตเหล้าบุหรี่ ให้เลิก (ข) เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสามเณรกับผู้สูงอายุที่ไปเยี่ยมตามบ้านว่ายังมีผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ หรือดำเนินชีวิตด้วยความยากลำบาก วัดได้กลายเป็นที่พึ่งและให้ความช่วยเหลือได้ในสถานการณ์โควิด หรือยามยากลำบากนี้ (ค) การนำภาพไปสื่อสารประชาสัมพันธ์ต่อเพื่อสร้างแรงจูงใจต่อการจัดกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันทำให้เกิดการนำไป

เป็นแบบอย่าง จนกระทั่งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดปัจจัยเสี่ยงให้เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และภาพกว้างได้

ดังนั้นในภาพรวมของกิจกรรมจึงเป็นกิจกรรมในแบบสร้างภาพจำ สร้างแบบอย่าง และการเรียนรู้ การปลูกฝัง กระตุ้น ส่งเสริมจึงเกิดขึ้นภายในช่วงระยะเวลาที่เกิดขึ้น แต่จัดได้ว่าเป็นกลไกหนึ่ง หรือช่วงเวลาหนึ่งของการเรียนรู้สำหรับเยาวชนที่สอดคล้องกับวัย ให้เขาตระหนักเห็นความสำคัญ ผ่านการเรียนรู้ภายใต้กรอบ ของบ้าน วัด โรงเรียน ทำให้เกิดการขับเคลื่อนพลังทางบวก ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน หรือนักเรียนเยาวชนเอง เป็นภาพจำให้เกิดตัวอย่างการเอาเป็นแบบของชุมชน และภาพทุกภาพเมื่อสื่อสารสาธารณะเท่ากับเป็นการเสริมแรงให้เกิดการปฏิบัติเอาอย่างหรือทำตามให้เกิดขึ้นภายในวัด ภายในโรงเรียน ชุมชน และคนที่รับสื่อข้อมูลข่าวสารทั่วไป สู่การปรับใจ ปรับทัศนคติ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดปัจจัยเสี่ยงจากเหล้า บุหรี่ สิ่งเสพติดในนามของบายมุขตามแบบสามเณรยุวชนคุณธรรมที่ชุมชนคลองกระทิง วัดอินทาราม จ.สมุทรสงคราม ได้ทำและดำเนินการได้

สรุป

โครงการบรรพชา ลดปัจจัยเสี่ยง เหล้า บุหรี่ ที่วัดอินทาราม จ.สมุทรสงคราม เป็นแนวทาง กลไก ที่เข้าไปส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยง โดยใช้วิธีการส่งเสริมป้องกันผ่านวิถีทางศาสนา การปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องตามหลักวิถีทางศาสนา การส่งเสริมให้สามเณรผู้เข้ามาบวชได้ตระหนักและเห็นความสำคัญ รวมทั้งส่งเสริมให้สามเณรเหล่านั้นได้เป็นกลไกร่วม ด้วยการรณรงค์ส่งเสริม สร้างแรงจูงใจเชิงบวกกับเพื่อนภายในโรงเรียน ผ่านกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างบ้านกับวัดที่ได้พาสามเณรไปเยี่ยมบ้าน เยี่ยมผู้สูงอายุ อันเป็นกิจกรรมของวัด การพาสามเณรไปเยี่ยมโรงเรียนทำกิจกรรมแจกทุน การศึกษา นัยหนึ่งเพื่อเป็นการสร้างภาพจำ สร้างแบบอย่างในใจให้เกิดขึ้นผ่านการรณรงค์ภายใต้กรอบบ้าน วัด โรงเรียน การให้ความสำคัญกับการบวช การพาสามเณรออกบิณฑบาต เพื่อเป็นการเยี่ยมชุมชน และให้เห็นความสำคัญว่าวัดยังเป็นศูนย์กลางของชุมชนและเป็นหลักชัยที่พึ่งสำคัญของชุมชนในการพัฒนาให้เยาวชนได้มีภูมิคุ้มกัน สร้างภาพจำในใจ ให้เป็นแบบอย่างที่ดี ลดปัจจัยเสี่ยง การสร้างการเรียนรู้ว่า ศีลกินได้ หรือความดีกินได้ หรือความดี ทำให้เกิดรายได้ หลวงพ่อแดง นนทิโย ได้จัดมอบทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนค่าเสื้อผ้า รองเท้า ซึ่งไม่ได้มาก แต่ได้ปลูกการเรียนรู้ในใจสำหรับเด็ก ผู้เข้าร่วมโครงการว่าการที่นักเรียนเหล่านั้น มาบวช อบรม ลดปัจจัยเสี่ยง รักษาศาสนา และสร้างภาพจำในใจต่อการบวช สร้างภาพจำต่อนักเรียนเยาวชน และจะเป็นมุมมองที่ทาบทับกลายเป็นเจตคติที่ดีต่อวัด พระสงฆ์ และศาสนา เห็นคุณค่าและโทษของเหล้า บุหรี่ ตามการรณรงค์ ไม่ยุ่งเกี่ยวตั้งแต่แรก หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ยุ่งเกี่ยว ลดละเลิกปัจจัยเสี่ยงจากอบายมุข สิ่งเสพติดที่ให้โทษทุกชนิดในที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- ธีระศักดิ์ บึงมูม. (2558). การพัฒนาจริยธรรมนักเรียนโดยอาศัยกระบวนการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารธรรมทัศน์*, 15 (1), 143-150.
- บุญร่วม คำเมืองแสน และคณะ. (2560). รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตไทยในประเทศอินเดีย. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 8(2), 231-244.
- พระชินภัทร ชินภทโท และคณะ. (2556). กระบวนการพัฒนาการสร้างสรรค์สุขภาพสามเณรโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์. *พยาบาลสาร*, 40(พิเศษ), 57-66.
- พระนิพนธ์ โกวิท (แลเชอะ) และคณะ. (2562). ปัจจัยทางจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อพฤติกรรมการปรับตัวของสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 5(1), 259-269.
- พระบารมี นนทธมมิโก และพระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. (2562). ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสามเณรช่อสะอาด. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*. 7(ฉบับเพิ่มเติม), S208-S223.
- พระมหาจรัสศักดิ์ คำลาย และวรรณวีร์ บุญคุ้ม. (2561). บทบาทพระเทพสุธี (สมควร ปิยสีโล) เจ้าคณะภาค 14 เจ้าอาวาสวัดนิมมานรดี กิจงานพัฒนาเด็กและเยาวชน. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(1), 119-128.
- พระมหาบุญศรี ญาณวุฑโฒ. (2555). การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพุทธศาสนทายาทให้ยั่งยืน. *วารสาร สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 3(1), 20-31.
- พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมฺนิ (ธีรเนตร) และธวัช หอมทวนลม. (2561). วิธีการสร้างแรงจูงใจในการบรรพชาเป็นสามเณรในสังคมไทย. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 14 (2), 55-65.